

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Controversiarvm Omnivm Hvivs Ævi Lvthero-Calvinisticarvm Libri Tres

Coppenstein, Johann Andreas

Mogvntiæ, 1627

IV. De Effectibvs Baptismi.

urn:nbn:de:hbz:466:1-35233

non esse possunt in corpore, quod fidei incapax: non in animo; quia implicat eos tunc esse absque cognitione. 3. Repugnat Luthero: qui vult solam fidem iustificare; at hæc non potest esse absque cognitione: nam motus intellectus est intelligere. Item; sine vera fide non est iustificatio: at illa absque cognitione non est vera; ergo nec iustificans.

III. Non iustificantur tamen absque ulla fide, ut Sacramentarii volunt. I. Quia, Ioann. 3. *Qui non credit iam iudicatus est.* Vnde probat S. Aug. *lib. 1. de pecc. mer. c. 33.* fidem esse medium necessarium ad salutem. Vide *Antichristum p. 2. q. 12.*

IV. In Baptismo infunditur eis habitus fidei, spei, charitatis. I. Sic Concilia. Quia, Scriptura docet sine fide impossibile placere Deo. Fides autem cum significet actum, vel habitum; actus verò nullus inesse pueris queat; habitum infundi necesse est. 2. Sic Patres: Ratio; Quia, paruuli dicuntur & sunt verè fideles: Nã, Eph. 3. *Christus habitat per fidem in cordibus eorum, infusã occultè eis gratiã suã.*

V. Paruuli actu credunt. I. Quia, August. *lib. 1. de pecc. mer. c. 7.* Ipsum baptizari, est credere. Sicut non loquendo, sed moriendo confessi sunt, teste Ecclesia. 2. Quia, aliena fide credunt: Ita vniuersaliis Patrum consensus.

DICO AD I. Aug. serm. 10. de verb. Apost. *Accommodat Ecclesia infantibus aliorum pedes, ut veniant; aliorum cor, ut credant; aliorum linguam, ut confiteantur.* lute. Cum peccato alieno grauentur.

AD II. Illi grandiores erant: nam vocauit eos, venerunt; scandalizari poterant, teste Domino.

AD III. Aug. *epist. 57.* Exemplum

vnus non est regula generalis. Et Ioannes cognouit Dominum, ait Ambr. Beda; infantes autem non cognoscunt.

AD IV. Recipiunt verè habitum fidei.

IV. DE EFFECTU BAPTISMI.

QVÆSTIO XXV.

*An Baptismus peccata remittendo re-
gat; an tollat?*

LUTHERO CALVINISTÆ tegi, non tolli, aiunt
cum Origenistis & Massaliants.

LUTHERVS art. 1. *In puero post Baptismum negare remanens esse peccatum, est Paulum & Christum conculare.* In Assert. art. 1. *Aliud est, omnia peccata remitti, aliud tolli; Baptismus omnia remittit; sed nullam penitus tollit sed nequit tollere.*

2. CALVINVS in Antid. Sess. 6. *Manet verè peccatum in nobis, neque per Baptismum statim vno die extinguitur; sed, quia deletur reatus, imputatione nullum est.* 3. *Remanens in Exam. Sess. 5.* ait, verè remitti, tolli, ac deleri; manere tamen reliquias peccati originalis, quæ sicut malum culpæ & peccatum, ob quod homo damnari posset, si Deus imputare veller. Lutherus & Melancthon mentiuntur idem docere S. Augustinum.

FUNDAMENTVM eorum est, quod putent Concupiscentiam esse propriè peccatum, etsi repugnemus ei, & nil contentiamus De quo supra par. 1. & infra par. 4.

AUTOR. Baptismus verè tollit omnia peccata, ut nil remaneat, quod imputari queat. I. Quia, Scriptura vtitur vocibus mundandi, lauandi, tollendi, delendi, auferendi, &c. quæ per Non imputari non possunt exponi. Pl. 50. *Dele iniquitatem meam.* Mich. 7. *Aufer iniquitatem.* Eph. 5. *Mundans eam lauacro.*

2. Quia dicit, *tollit maculas, inquinamenta, & iniquitates:* quæ voces significat foeditatem, non solum reatum imputati-

L I titi-

titium. Cant. 4. *Tota pulc. &c. & macula non est in te.* Eph. 1. *Elegit nos, ut essemus sancti & immaculati;* Col. 1. *& irreprehensibiles.* 2. Cor. 7. *Iubemur exnere veterem hominem & induere novum.*

Quia, comparatur ea mundatio rebus verè mundis. Ps. 50. *Lauabis me, & super Nivem dealbabor.* Isa. 1. *Sicut nix, sicut lana, alba erunt.* Isa. 44. *Delevi ut Nubem iniquitates tuas, & quasi nebulam peccata.*

4. Quia, Baptismus continet similitudinem mortis & resurrectionis Dominicæ. Rom. 6. *Consepulti sumus cum Christo per Baptismum in morte &c. Qui enim mortuus est, iustificatus est à peccato.* Si autem mortui sumus cum Christo, credimus, quia semel etiam vivemus cum Christo. Tit. 3. *Saluos nos fecit per lavacrum regenerationis.* Vnde pulchrè S. August. in Enchirid. c. 52. *Sicut in illo vera mors facta est, sic in vobis vera remissio peccatorum: & ut in illo vera resurrectio, ita in nobis vera iustificatio.*

5. Figuræ id docent. Mare rubrum, 1. Corinth. 10. *submergens Ægyptios.* Iordanis, 4. Reg. 5. *sanans lepram.* Porcorum, Matth. 8. *suffocatio.* Probatice, Ioann. 5. *cæci,* Ioann. 9. *curatio loti.* Circumcisio verè realis. Greg. libr. 9. *epist. 39. Qui dicit peccata in Baptismate non funditus dimitti; dicat in mari rubro Ægyptios non veraciter mortuos.* Vide Geneal. p. 3. q. 7. & Antichristum p. 3. q. 13.

QVÆSTIO XXVI.

An Baptismus, reddat homines impeccabiles?

LVTHERVS *de Capt. Baby. c. de Bapt. exorem,* tempore S. Augustini coortum, ipso scilicet l. 21. Civ. cap. 23. *Baptizatos non poss. damnari, etsi perditissime vixerint, innoxiauit.* Eius verba sunt: *Non potest homo damnari, nisi non sit crederet.*

Cuius duplex est sensus. 1. Nullum esse verè peccatum, & in se mortale, nisi Incredulitatem, Et hunc ne-

gant aduersarii; quin contra contendunt; omnia opera etiam optima, in se esse peccata mortalia, iuxta opinionem iustitiae Dei.

2. *Sensus.* Qui habet fidem, nullum habere peccatū, nec perire posse: & qui peccat, hoc ipso non crederet: adeo omnia peccata esse coniuncta cum infidelitate; & fidem cum iustificatione. Ita exponit Kemnitius: admittitque Calvinus: Vt enim, aiunt, peccata destruant fidem; ita fides reuiuiscens destruit peccata.

3. *Sensus;* Possit hominem, dum peccat, retinere fidem; at peccata, ob fidem, non imputari. Hunc esse episcopi curam dicunt Kemn & Calvin, in *Anti d. sess. 7. Can. 6.* esseque Lutheri negat Kemnitius, Quicquid agit Lutherus est innovatio. hæc est, tempore S. Augustini exorta, ac ab eo refutata.

CALVINVS in *Anti d. Sess. 7. Can. 7.* ait: semel verè iustificatum excidere salute & gratia nunquam posse. Idem *Inst. 3. c. 2. §. 11. 12.* Veram fidem, ait, semel habitam amitteri non potest; esseque donum electorum propriū: Et Baptismo, tanquam Dei chirographo, nos certiores reddi de perpetua adoptionis gratia. Sic olim & Iovinianus.

AUTOR. Conc. Trid. *Sess. 7. Can. 11.* prædicta omnia damnauit. 1. Iovinianismum Calvinus refutauit S. Hieronymus l. 2. *contra Iovin. & S. Aug. l. de heres. c. 82. ex S. Scriptura Rom. 11. Tu fide stas; non li alii sapere.* Heb. 6. *Impossibile est eos, qui semel sunt illuminati, renouari ad penitentiam.* 2. Pet. 2. *Melius erat eis non cognoscere viam iustitie.* Act. 8. *Simon baptizatus credidit, & tamen excidit.* Istud igitur, 1. *Ioan. 3. Omnis, &c.* intelligendum est in sensu composito; seu istud *Matt. 7. Non potest arbor bona malos fructus facere:* scilicet dum manserit bona. Ita Aug. Hieronymus.

II. Alterum errorem, Anonymum olim, nunc Lutheranū, refellit S. Aug. l. *de heres. c. 82.* & lib. *de fide & operibus: illis. I. Rom. 8. Si secundū carnem vixeritis, moriemini.* 1. Cor. 6. *Nolite errare, neq. fornicari;*

vii, neq. fures. &c. regnū Dei possidebunt &c.
 2. Si ita, vt vult Calvinus, nulli vnquam
 fuissent Apostata: At Act. 20. Ex vobis i-
 psumēti viri loquētes perversa, vt abdu-
 cant discipulos post se. 1. Tim. 1. Quidam nau-
 fragauerunt circa fidem. 1. Tim. 4. In nouis-
 simis temporibus discedens quidam à veritate.
 1. Ioan. 2. Ex vobis exierunt.

III. Iam sensus tertius est Lutheri,
 quantumuis neget Kemnitius.

Nam ita Lutherus de Capt. Babyl. c. de Bapt. Nulla
 peccata eum possunt damnare, nisi sola in credulitas: care-
 ra omnia, si edat, vel fides fidei in promissionem eternam
 baptis. ito sustinet, in momento absorbetur per canē fide-
 dem. idem h. de libert. Christiana: Non facit personā do-
 nam, nisi fides; nec malā, nisi incredulitas. Idem q. An o-
 pera faciant ad salutem; assert. 1. Vt nihil iustificat nisi
 fides: a nihil peccat nisi incredulitas. Assert. 2. Iustifica-
 tio propria est fidei quarto modo; & peccatum increduli-
 tati &c.

Sensus secundus est hæreticus. Quia,
 1. Cor. 13. Si habuero omnem fidem, ita vt
 montes transferam; charitatem autē non ha-
 buero: nihil sum. Vide Geneal. p. 3. q. 8.

QVÆSTIO XXVII.

An per Baptismum liberentur homines
 à seruanda lege?

LUTHERANI omnes, inprimis Kemn in Exam p.
 2. pag. 276. ita docet: Facere contra legē, est peccatum
 quidem; Non tamen imputatur habentib. fidem. Quia
 salus non pendet ab implementatione legi; sed à sola Dei mi-
 sericordia, quæ per fidem apprehenditur. Ideo fere Cō-
 munis est: Christiani non obligantur ad legem diuinam;
 sed tantū ad fidem. Et in hoc consistit Christiana libertas.
 Ita Luth. de Votis Monast. Vnde idem in Gal. 2. Si con-
 scientia dicitur. Peccasti, responde, Peccasti. Ergo Deus pu-
 niet et damnabit? Non. At lex Dei hoc dicit. Sed nihil mihi
 eum lege. Quare? Quia habeo libertatem.

CALVINUS Inst. 3. c. 29. §. 2. 4. 7. idem: Ac
 in Antid. Sess. 7. Can. 7. profiteretur hunc Cā. 7.
 contra seā, suorumq; sententiā esse positum.

SVADET istis Kemn. ibid. & vulpinatur duo dicens. 1.
 Lutherū non docere libertatem ab obedientia legi; sed
 gratiā Baptismi & iustificationē non pendere à Condi-
 tione legi impletæ; quasi nemo saluetur, nisi qui id an-
 tē metueat obseruata lege: sed gratis dari salutē. 2. Cō-
 cil. definisse, quod Salus pendeat à Cōditione legi ob-
 seruatæ. At hæc est mens pseudoapostolorū, teste Gal. 5.

Qui circumciliatur, debitor est vniuersæ legi faciendæ; se-
 ante Circūcisionem Ergo Conc. consentit cum pseudo-
 apostolis. 3. Mentitur; Quia in Baptismo renunciamus
 Satanæ, & profiteamur nos Deo seruaturus; inde colligere
 Conc. Trid. quod Gratia Baptismi non pendeat à sola fi-
 de; sed à Cōditione legi. 4. Quia, non baptizatur in
 M. ylen, sed in Christū, id est, non in Legē, sed Euangeli-
 um: ideo Conc. Trid. pro voce Euangelii posuisse legē,
 vt indicaret, gratiā Baptismi ab Legi obedientiā pendere.

AVTOR. Conc. Trid. Can. 7. ita habet.
 Bapt. non id efficit, vt homo solus fidei debi-
 tor sit; non autē implēda vniuersa legi Christi-
 ana. Quia Mat. 19. Si vis ad vitā ingredi,
 serua mādātā. Ro. 8. Debitor es sumus nō car-
 nī. &c. Si n. secū dū carnē vixeritis, morie mi-
 ni: Si autē spū sū facta carnis mortificaueritis,
 viuetis. Nā, Gal. 6. Quæ quis seminauerit,
 hæc et metet. &c. Resp. ad hæc Luth. est tale:

LUTHERVS in Gal. 3. Cum illaqueat te argumenta
 ex Scriptura, pro defensione honorū operū assumptis, respō-
 do: Hic mecū est Christus; illic n. hīcū Scriptura testimo-
 nia pro operib. Christus autē Dominus est Scriptura, &
 honorū ego ū. Item respōde similititer: Tu vrges seruum,
 id est, Scripturam, quam relinquo tibi; Ego vrgeo Domi-
 num, qui Rex est Scriptura.

AVTOR. Nimirum hic aliās merā cre-
 pat. Scripturam, vt Patres reiiciat; præ-
 que his solus audiatur. Nunc & præ Scri-
 pturis audiri affectat.

DICO AD I. Kemnitii. At disertē
 cōtrariū ita Luth. I. de libert. Christiana.

Nulla o. cre. nullā legē Christiano homini opus est; cum
 per fidē liber sit ab omni lege. In arg. ad Gal. ūma ars &
 sapientia Christiana est, Nescire legē, ignorare opera, et eos
 tam iustitiā adiuuam. Et intra: Ad nouum hominem ni-
 hil pertinet lex: vt ote obseruari impossibilis.

AD II. Mentitur Kemn: quin Con-
 trariū definit Conc. Sess. 6. Can. 8. sc. Nulla
 nostra merita esse ante gratiā iustificatio-
 nis: Et Can. 7. Ab ipso Bapt. nasci debitū
 seruandæ legi Christi. Nec Concil. cita-
 uit Paulum: Et hic habet, post Circūcisi-
 onem nasci obseruandæ legi debitū, nō
 ante. Nec Paulus loquitur de abusu pseudo-
 apostolorum: teste Caluino in Antid.
 ad Can. 7. sed ex sua mente. Vnde ait: Testi-
 ficor omni homini. &c. Ll 2 Ad

AD III. & IV. Somniat, fingit, & affingit nobis sua deliria: Ecquæ enim consequentia: profitemur in Baptismo, nos Deo seruituros: verum est: Ergo, dicimus, Baptismi gratia penderet à legis conditione? Vah putidam consequentiam; sed Kemnitianam, nunquam nostram.

QVÆSTIO XXVIII.

An Baptismus liberet à lege Ecclesiastica?

LUTHERVS in *Capt. Babyl. c. de Bapt.* Papa non potest vllum hominem per vllam syllabam obligare in conscientia. Idcirco Baptismus, cum liberet à lege diuina obligante conscientias sic, vt, tamen si peccent in eam, non tamen impuetur: magis liberat ab Ecclesiasticis legibus nil obligantibus, nec reatum inducentibus, et si studiosè peccet, ut in ipsas.

CALVINVS in *Antidoto Sess. 7. Can. 8.* Lutherum propugnat; impugnat Tridentinum Concilium.

SVADENT. 1. *Vnus est saluator*, Jac. 4. *qui potest perdere & saluare: Vbi hoc falsum esse demonstrauerint, non recusabimus, quin suis nos legibus adstringant.*

2. Kemnitii in *Exam.* Per Baptismum addicimus diuina seruituti: ergo liberamur ab omnibus aliis vinculis. 3. *Atque hoc est, quod Scriptura passim docet, Mar. vlt. Baptizantes eos in Eue. docentes seruare eos, quacumque mandauit vobis.* 4. 1. *Cor. 7. Pretio emti estis, nolite fieri serui hominum.* 5. *Col. 2. Si mortui estis cum Christo ab elementis huius mundi; qui adhuc decretis mundi tenemini, iuxta mandata & doctrinas hominum? Ezech. 20. In præceptis Patrum vestrorum nolite ambulare. Matth. 15. Frustra colunt me mandata hominum.*

AVTOR. Ita Concil. Trident. Sess. 7. Can. 8; *Non liberat Baptismus homines ab obligatione Ecclesiastica legis.* Supra par. 2. q. de Pontif. id docuimus, Papam obligare conscientias posse.

DICO AD I. *Vnus est*, contra, & supra quem nemo potest ligari, occidit; & quis est qui soluat, viuificet? At subdelegatos habet & in Ecclesia, & in Politia.

S. Iacobus autem voluit, non detrahendum esse hominibus; *Qui enim ait, detrahit fratri, detrahit legi. Qui detrahit legi, iudicet legem.* Nullus autem id attentare debet: quia *Vnus est legislator*, supremus omnium, tamen si Scriptura etiam hominibus titulum officiumque iudicis tribuat. Pro 8. *Per me Reges regnant, & Legum Conditorum iusta decernunt.*

AD II. Liberamur à lege Christo contraria, quæ impedit seruire Deo: at Ecclesiastica iuuat. Vnde Apostolus iubet obediri Magistratui: *Eph. 6. Col. 3. Rom. 13. Heb. 13.*

AD III. Atqui mandauit obediri Prælati: *Luc. 10. Qui vos audit, me audit.*

AD IV. Quatenus contrarii sunt Deo, nolite. Cæteroque seruite etiam hominibus propter Deum. *Col. 3. Serui obedite dominis tanquam Christo.* Decretis, quis supra q. 19.

QVÆSTIO XXIX.

An Baptismus liberet à Votis?

LUTHERVS in *Capt. Babyl. c. de Capt. & l. de Votis monast.* Kemnitius, turbatque cætera aiunt.

Item CALVINVS in *Antid. Sess. 7. Can. 9.* cum asseclis affirmat liberare à Votis & iuramentis ante, & post futuris, stante vnico baptisimo. 1. *Quia, Deus in Veteri Testamento de singulis disposuit Votis; in Novo nihil.* 2. *Si voueamus res præceptas; frustra id. Cum Baptismi votum omnia præcepta complectatur: Si non præceptas; Baptismo soluitur.* 3. *In Baptismo plus vouemus, quam soluendo simus: ergo displicet Deo stulta promissio.*

AVTOR. Ita Concilium Tridentinum

num Sess. 7. Can. 9. *Per Baptismum non sunt irrita omnia vota.* Vide luprà p. 2. I. Quia, vota sunt de iure naturæ. Patet *Genes. 28.* in voto Iacob. 2. Etiam Apostoli præceperunt de Votis observandis. *1. Tim. 5. &c.* 3. *Psal. 75. 3. Vouete, & reddite.* *Eccl. 5. Si quid vouisti Deo, non moreris reddere,* Et hæc sunt moralia, non ceremonialia. Plura in responsionibus.

DICO AD I. Prius verum; falsum posterius. Liqueat hæc, & supra.

AD II. Res præceptæ, accedente voto, ligant arctius; faciuntque duarum adus virtutum. Non præceptæ, sed licitæ, per votum necessariæ, facilius faciunt abstinere ab illicitis, Deoque adstringunt arctius. Quin, violatio voti repugnat Baptismo: Nam in hoc profite-mur, nos Legem Dei observaturos: at solvere vota præcipit Lex Dei. De quo alubi.

AD III. Blasphemum est assumptum. Nam *Matth. II. Iugum meum suave est, & onus meum leue.* *Rom. 8. Christus mortuus est, iustificatio legis impleretur in nobis.*

Neque ideo Baptismus est insufficiens ad salutem; sed Vota plus adiuuât. Demum & Iudæi in Circumcisione pollicebantur obseruationem legis, & tamen vouere poterant ad melius maiusque Dei obsequium; quanto magis in altiore inuadere perfectionem fas, parque Christianis?

QVÆSTIO XXX.

An Memoria Baptismi dimittat peccata post acceptum eum facta?

LUTHERVS in *Cap. Babyl. cap. de Bapt.* Kemnitius in *Exam. Caluinus in Ansd. Sess. 7. Can. 10. & Instit. l. 4. c. 15. §. 3. 4.* Cæterique vniuersi affirmant simpliciter; & propugnant pertinaciter, Sic, quod Baptismus iustificet representando promissionem, excitandoque fidem: Idem verò præstat memoria, representando & excitando. Vnde Pœnitentia nihil est, nisi memoria Baptismi, tollens pœnas cum culpis. Quocirca malè Tertullianus libr. de Pœnitent. & Hieronymus in *Isa. 3.* ait: *Pœnitentia est secunda post naufragium tabula:* quodd Baptismus nunquã frangatur. Vnde plura nobis affingunt & impingunt mendacia: de quibus in *Antipap. mend. p. 3. q. 4.*

SVADENT istis. 1. Lutherus: Quia *Mar. vlt. Qui crediderit, & baptizatus fuerit, saluus erit.* At hoc semper verum permanet. Ita Iudæi pœnitentes reprobant memoria exitum de Ægypto. 2. Kemnitius. Quia, in Scripturis fit mentio de Effectu Baptismi iam in præterito, nunc futuro, alias præfenti: Vt *Tit. 3. Sa'uos nos fecit per lauacrum.* *Mar. vlt. Saluus erit.* *1. Pet. 3. Saluos nos facit.* *Eph. 5. Mundans eam lauacro.* 3. Kemnitius. Quia, fœdus Dei cum homine perpetuum est, *Isa. 54. In misericordia sempiterna miseratus sum tui.* *Rom. 3. Nunquid incredulitas eorum fidem Dei euacuauit?* *2. Tim. 2. Si non credimus, illi fœdus permanet, vigare seipsum non potest.* *1. rem. 3. Fornicata es cum amatoribus multis; tamen reuertere ad me.* Ergo fœdus Baptismi non frangitur vnquam. Hinc *Gal. 3. & 1. Cor. 11.* lapsos reuocat ad promissionem gratiæ baptismalis. Demum *Tit. 3. Ut iustificati gratia Christi hæredes simus vite æternæ;* at hæc est generalis ratio iustificationis pro omni tempore.

4. Caluinus. Quia, in Baptismo communicatur Christi puritas: at hæc semper viget. Vnde Patres reprehendunt eos, qui Baptismum differunt ad vitæ finem.

5. Caluinus. Potestas Clauium nequit separari à Baptismo: neutra enim exercetur sine prædicatione Christi passî; cuius signum est Baptismus.

AUTOR. Ita Conciliū Tridentin. Sess. 7. Can. 10. *Non potest fieri, vt sola memoriã & fide suscepti Baptismi peccata remittantur, quæ post Baptismum fiunt; sed necessarium est. Pœnitentiæ Sacramentum.*

Ll 3. 1. Quia,

1. Quia, Heb. 9. *Impossibile est eos, qui semel illuminati sunt, iterum renouari ad penitentiam.* Vbi non dicimus cum No- uatianis, non dari reditum ad gratiam; sed nō ad Baptismum dari docem⁹ cum Ambrosio, Chrysostomo &c. Id quod Kemnitius concedit in *Examin. pag. 240.* Patetque è vocibus *Illuminati, reuocati, Crucifigentes filium Dei;* quæ propria sunt Baptismi. Neque solum iterari posse negat Baptismum Apostolus; sed etiam baptismalem penitentiam: ideo ait *renouari ad penitentiam;* non ait, ad Baptismum. Deinde; eius propositum est baptizatos deterrere à peccato; quòd non pari facilitate penitere possint, quàm baptizari. At par, ac leuior facilitas est Lutheranis.

2. Quia S. Patres relapsis graues impo- tuère penitentias: quos ideo Calu. *Inst. l. 3. c. 4. §. 38.* aut lapsos ait, aut austerè ni- mis locutos.

3. Ratio. Quia, baptizati sciunt vo- luntatem Domini, & contra faciunt; nondum baptizati nescientes eam, pec- cauerunt; istud autem est grauius: ideo & reconciliatio difficilior.

DICO AD I. Est ea quidem perpe- tua; sed conditionata. Alioquin omnes apostatæ saluarentur. Nec memoria e- xitus ex Ægypto debebat peccata; sed arguebat peccantium ingratitude. Nec repetita animo Circumcisio dele- re valebat actualia; similior Baptismo,

AD II. De præteritis concedimus: istud, *saluum erit &c.* conditionatum est; scilicet, si ita permanserit in gratia. Et, Rom 6. *Baptismi fructum habetis in re- missionem; Finem verò vitam aternam: i- ste Baptismi, hic perseverantiæ est. 1. Pet. 3.*

comparantur tempora Baptismi & dilu- uii. *Ephes. 5.* semper mundat, non eos- dem, sed alios atque alios. Et futura peccata eatenus purgat, quòd nō nisi bap- tizatis profit penitentia. Et, *Rom. 6.* do- cetur quòd cauere, non quòd remitti, debe- ant peccata.

AD III. Improbè Scripturis abuti- tur Kemnitius. Nam, *Isa. 54.* est abso- luta promissio de fouenda semper Ec- clesia, vt sponsa. *Roman. 3.* absoluta de- mittendo Missia *2. Tim. 2.* Est condi- tionata: *Si sustinemus; & continemus; si negauerimus; & ille negabit nos. Ierem. 3.* De receptione ad gratiam, non ad Ba- ptismum agitur. *Gal. 3.* docet, non iusti- ficari per Circumcisionem, *1. Corinth. 12.* Nec gry de lapsis. Ad vltimum negatur consequentia. Nam latius patet iusti- ficari per Christum; quàm iustificari in Baptismo per Christum.

AD IV. Non iustificamur iustitiâ Christi nobis imputatâ; vt præsupponit Calvinus; sed propriâ inhærente nobis, quæ peccato extinguitur. Et Patres cul- pabant dilationem Baptismi ob pericu- lum & ob priuationem bonorū Bap- tismi. &c. Sique futura deleri peccata credidissent per Baptismi memoriam; non erat causa differendi eum.

AD V. At Eucharistia item est si- gnum effusi Dominici sanguinis: ergo per hoc solum fieret reconcilia- tio. Et fallum est, coniun- cta esse Claves & Baptisma. &c.

QVÆSTIO XXXI.

An Baptismus Ioannis sit idem, quod Christi Sacramentum?

LVTHERVS lib. de Baptismo Legis, Ioannis, Christi, via affert discrimina Ioannis, non fuisse Sacramentum: Non remississe peccata & Fuisse rebaptizandos in Christo.

LVTHERANI OMNES & CALVINIANI, & Zwingliani; quod ea sententia parum cum cætera de Sacramentis doctrina et hæeret; contrarium docuerunt. *Kemnisius* solam rebaptizationem in Christo relinquit in medio. *Petilianus Donatista* idem olim est commentus.

AVTOR. Christi & Ioannis Baptisma non fuerunt idem Sacramentum. 1. Quia, suum Ioannes ipse Baptisma instituerat: vnde & nomen tulit ab autore, non vt à ministro. Nec enim hominis est, Sacramentum nouæ legis instituire. 2. Quia, non baptizauit in nomine S. Trinitatis: quod fingunt Centuriatores 1. l. 2. c. 6: Erisi, *Act. 19.* in eum, qui venturus esset post eum, vt crederent.

Probabile, nullâ usum formâ: sed cæteros baptizasse, vt Christum: at Christum in nomine Venturi ab eo baptizatum fuisse ridiculum videtur. 3. Quia, *Melanchthon* in Locis anni 1558. *Kern.* in definitione Sacramenti, volunt Baptismum & Cœnam à Christo instituta esse, & solū potuisse. 4. Quia, Baptismus Christi nõ debet iterari; debuit autē Ioannis: Quia, ait *Aug. 15.* de Bapt. c. 9. *Baptisma Ioannis non facit Baptismū Christi.* 5. *Petilianū* Donatistam *S. August.* lib. 2. contra *lucras Petilian.* c. 32. 34. 37 iam olim refutauit; at damnauit hæresios, idem dicentem; Vnum eiusdemque efficaciam esse Sacramentum Baptismum Ioannis & Christi. Vide *Genal.* p. 3. q. 9.

QVÆSTIO XXXII.

An Baptismus Christi & Ioannis eiusdem fuerint efficacia Sacramentalis?

LVTHERANI, excepto *Luthero*, itemq; **CALVINIANI** post *Caluinum* in *Antid.* & *Inst.* l. 4. c. 15. §. 7. 8. affirmant omnes.

SVADENT istis. 1. Quia erat, *Mat. 1. Prædicans Baptismum penitentia in remissionem peccatorum.* 2. Quia, in hoc, *Mat. 1. Ego baptizauis vos aquâ; ille vos baptizabit in Spiritu S.* distinguitur ministerium externum Baptista ab interno Christi. Deinde; Baptismus Christi erat hic illa Pentecostalis missio *Sp. Sancti.* iuxta *Act. 1. 11.* 3. Patres *Caluino* temendi sunt.

AVTOR. Ita *Concil. Trid. Sess. 7. Can. 1.* Si quis dixerit, Baptismum Ioannis habuisse eandem vim cum Baptismo Christi; anathema sit. 1. *Mat. 1. Ego baptizauis vos.* &c. 2. Sic *S. Patres* quâ *Græci*, quâ *Latini* apud *Bell. l. 1. de Bapt. c. 21.* 3. *Ioannis* officium erat, esse præcursores *Dominici*, parareq; viâ ei; quod non est dare salutem, sed disponere & dare scientiam salutis. Baptismus autem Christi iustificat verè.

DICO AD I. Baptism^o Ioannis vim habuit ex opere operantis ad remittenda peccata; at nõ ex opere operato, vt Christi: de qua quæstio est. Istud vero maximū est discrimen. Ita *Patres.*

AD II. Non Ministerii; sed Temporis sit distinctio, quo distincti sunt dati Baptismi. *Matth. 3. Luc. 3. Ego baptizo. &c. ille baptizabit.* Baptismus vero Christi à Sanctis Patribus intelligitur isthic ille: in aqua, non solum in igne. In primitiua autem Ecclesia; post Baptismum aquæ mittebatur & in igne visibilis. Fuerunt enim tria Baptismata: Aquæ

Aquæ solius, vt Ioannis; In igne solo & Spiritu S. vt pentecostalis: In aqua & Spiritu S. vt communis, *Ioann. 3.*

AD III. Contemnere S. Patres, non est respõdere. Kemnitius in Exam. par. 2. pag. 190. ait cautiùs: *Relinquatur hæc quæstio in medio; vt que in utramque partem rationes habeat.* Sed de hoc ita quæritur:

QVÆSTIO XXXIII.

An post Baptismum Ioannis debuerit percipi Baptismus Christi?

LUTHERANVS Kemnitius dubitat CALVINVS, cæterique omnes negant. Et istud, *Act. 19.* Pauli iussum de baptizandis in nomine Christi baptizatis Baptismo Ioannis, variè exponunt.

1. Zvinglius *lib. de vera & falsa religione*, vult toto eo capite vocem, *Baptismus*, accipi metaphorice pro *Doctrina Christi, aut Ioannis.* 2. Lucas Lossius in *Act. 19.* sic capi; sed Baptismum Ioannis, pro Doctrinâ; at Christi, pro donis S. Spiritus. 3. Henricus Bullingius in *Act. 19.* Capi Baptismum Ioannis pro doctrinâ; Christi, propriè. 4. Kemnitius in *Exam. part. 2. pag. 198.* contra; Christi Baptismum capi pro doctrinâ; Ioannis, propriè, illosque XII. duntaxat semel baptizatos: esse. 5. CALVINVS *Instit. lib. 4. cap. 15. §. 18.* Christi Baptismum capi impropiè pro donis Spiritus Sancti, non pro doctrinâ Ioannis propriè.

6. Nicolaus Selneckerus *part. 2. Pedagogia*; Baptismum ibi semper accipi propriè; sed agisolum de Ioannis Baptismo: Et illa, *Hic auditis baptizati sunt in nomine Domini*; esse verba Pauli, non Lucæ, narrantis, quid agerent discipuli Ioannis, audientes prædicationem eius de venturo Christo; scilicet, baptizabantur à Ioanne in nomine Christi. 7. Magdeburgenses *Cent. 1. l. 2. c. 6.* Bucerus in *Matth. 3.* Vocem Baptismi capi propriè toto capite; bisque eos XII. baptizatos, quod ad alterato Ioannis Baptismo essent tincti sine Sp. Sancti nomine. Fauet multum S. Ambr. in *Gal. 3. & lib. 1. de Sp. S. c. 3.* scilicet, defectum formæ fuisse. 8. Oteo Arunselcius ad *Act. 19.* Formam fuisse corruptam, sed non in conceptis verbis, verum quod nescissent ii XII. doctrinam & Baptismum Christi. 9. Musculus in *Locutis. de Bap.* Illos XII. malè fuisse rebaptizatos, & antè quam Paulus eõ veniret. 10. Kemnitius *pag. 196 & 202.* Locum esse obscurum: ex obscuris autem nil probari posse.

AUTOR. Necessè fuit baptizatos Baptismo Ioannis rebaptizari Baptismo Christi. 1. Quia, *Matt. 3. Luc. 3. Mar. 1. Ego baptizo in aqua, ille vos baptizabit in Spiritu Sancto & igne.* Vbi fit collatio vtriusque, teste Comuni Patrum Ambr. Hieron. Chrylost. Hilarii, &c. 2. Liquet ex historia facti: nam exibant ad Ioannem omnis Ierosolyma, Iudæa, vicinæque Iordani regiones, vt baptizarentur; sicque plerique erant baptizati. Vnde inter tot die Pentecostes conuersos necesse erat multos rebaptizari. 3. Quia, *Act. 19.* facti XII. viri, se non nisi Baptismo Ioannis baptizatos, iussu Pauli sunt tincti Baptismo Christi realiter, verè, & formaliter. Ita consensus Patrum indubitatus; quicquid dubitent nouitiores.

DICO AD I. & II. Nefas in historicis fingere tropos, vbi propria liquent, ex communi consensu.

AD III. IV. V. Absurda tropologia est. Et S. Ambr. ait verè, propriè baptizatos; quod cum ait Kemnitius pagina 198. negare, & pagina 199. affirmare.

AD VI. Argutè, sed non piè. Sed si ista: *his auditis baptizati sunt*: verba sint Ioannis ad populum; ergo aut bis baptizatus est populus à Ioanne; aut Paulus malè narrauit factum.

AD VII. Nititur falso: scilicet Ioannem baptizasse in nomine Trinitatis, aut Christi venturi: fitque iniuria S. Ambrosio.

AD VIII. Ignorantia non annullat Baptismum acceptum: alioquin, ait Calvinus *Instit. lib. 4. cap. 15. §. 18.* non sufficerent flumina talibus rebaptizandis.

AD IX. Hæc est deprauatio textus: nam audito Paulo & iubente, baptizati sunt.

AD X. Hæreticorum dissensionibus nulla Scriptura censetur obscura; in qua liquet constans S. Patrum Consensus.

QVÆSTIO XXXIV.

Æque in his Obiectionum Luthero-Caluinisticarum constat, Solutio?

CALVINUS, ubi supra. In utroque; Bapt. eadem fuit doctrina, ritus, oblatio gratiæ; ergo idem uterque fuit. Nam Ioannes prædicauit Christum esse hostiam pro peccatis: *Eccæ Agnus. &c.* Ritus; baptizauit aquâ, & in nomine Christi: Gratia; quia in pœnitentiâ & remissionem peccatorum.

II. KEMNITIVS pag. 183 Eph. 4. docetur in Nouo Testamento vnam esse Corpus, Spiritum, vnam spem, fidem, vnum Dominum, Patrem. At hæc omnia inerant predicationi Ioannis: ergo & idem Baptisma fuit utriusque.

III. *Eiusdem.* Quia, suauissima consolatio Christiano: um, ex eodem Baptismo communi perit, si non est idem Christi & Ioannis. Christus autem est Ioannis Baptismo baptizatus; nos Christi.

IV. Dum baptizauit Christum Ioannes; aquæ omnes sunt sanctæ factæ tactu Christi & præsentia Spiritus Sancti, & voce Patris; at eadem & in nostro Christi adfuit Baptismo ergo idem est uterque.

V. *Eiusdem pag. 119.* Efficiuntur, 1. Cor. 2. Baptismo vnum Christi Corpus; ergo idem Baptisma Christi accipimus.

VI. Vnum Christi Corpus sumus etiam cum baptizati à præcæte Baptista, cumque ipso Ioanne, à quo & Apostoli sunt baptizati, & Apollo, *Act. 18.* & à suis discipulis ipse Ioannes.

DICO AD I. Hic Achilles est omnium. At Doctrina nil facit ad essentiam Sacramenti: alioquin hæretici haberent falsum Baptismum; quod Calvini & Lutherani negant. Ritus idem facit in materia sed non in forma. Quo ad gratiam, falsum est. Nam *Baptisma pœ-*

nitentiæ erat Ioannis; at Baptismus Christi non dicitur pœnitentiæ, sed lauacrum regenerationis: huc pœnitentiæ est dispositio, Act. 2. Pœnitentiã agite, & baptizetur vnusquisque vestrum, idque in remissionem peccatorum, vt immediatum effectum ex opere operato: at in Baptismo Ioannis erat ea aliqua, nõ par, sed ex opere operantis, & vi pœnitentiæ, non Baptismi. Ita Basil. Nys. At Tertull. l. de Bapt. Aug. lib. 5. contra Donatistas c. 10. Greg. hom. 20. in Euang. Bedæ in Luc. 3. hoc, in remissionem peccatorum referunt ad Baptismum Christi.

AD II. Ergo tempore Moyse & Dauidis fuisse Christi Baptismus: quia & tunc illa fuerunt Vnum. Item hæreticorum Baptisma non esset verum, quia nõ est vna doctrina &c.

AD III. Cùm Baptismus Christi sit lauacrum regenerationis, in adoptione filiorum Dei necessarius; cum Christo tribuere, est ei iniuriam irrogare quasi filius Dei indignisset adoptione.

AD IV. Antè, quàm Christus baptizaretur, idem erat Baptismus Ioannis, qui postea non tamen is, quem Dominus accepit, erat idem cum nostro. Nam nostrum non accepit Christus; sed instituit; illum Ioannis accepit, sed non instituit.

AD V. Efficiuntur vnum cum Christo Corpus, per Baptismum, quia indigemus: Christus non indiguit fieri Caput; quod factus est vnione hypostatica, non baptismo.

AD VI. Ecclesia semper vnum fuit Corpus mysticum; sed non eodem semper medio, aliàs Circumcisionis, vt tempore baptisæ: nunc baptismi. Apostoli verò sunt baptizati baptismo Christi,

Mm aiunt

aiunt Tertull. *l. de Bapt. Aug. ep. 108. &c.* Quia, Ioann. 3. *Nisi quis renatus. &c.* Et si, quod sint baptizati, nusquam sit scriptum; sicut neque de Galatis, Ephesiis, Philippenibus, Philem. Timo. Tito, & aliis, tamen baptizatis. De Baptista per Christum baptizato nec scriptum est, nec contrarium est scriptum. Et, mortuus est antè, quàm Christi Baptismus institueretur.

QVÆSTIO XXXV.

An sœta baptismales Ceremonia sint tolerandæ?

LUTHERANI Magdeb. *Cent. 1. l. 2. c. 6.* auctore Illyrico respuunt eò, quòd in Scriptura nullo sint præcepto, vel exemplo commendatæ. CALVINVS *Inst. l. 4. c. 15 §. 19.* acerbè omnes auersatur. Imitari suum Ioannem Wickesum, Sacris Ritibus infestissimum.

AUTOR. I. Ipse Calvinus præscribit ritus extra Scripturam, in libello *de formula Sacramentorum ministrandorum.* 1. Dominica die, aut alia concionatoria adferantur baptizandi. 2. Patrini interrogati spondeant se curaturos institui Christianè pueros. 3. Nomē imponatur. 4. Forma Sacramenti proferatur lingua patria. 5. Recitetur Credo, Pater, aliq; preces. Lutherani addunt; 6. Abrenunciationem Satanae & pomparum eius. Ita *Agenda Saxonica*, Illyricus, Kemnitius. 7. Luther. *in suo Catechismo* vult pingi Crucem in fronte & pectore infantis. **A**T, talium nihil vsquam in Scriptura præcipitur: vt ipsi Magdeb. notarunt.

II. RITVS autem Catholici sunt antiquissimi, planeque Apostolici. Vt 1. de Abrenunciatione Satanae Clemens *l.*

7. *Const. c. 41. 42.* Dionys. Arcop. *de Eccl. hierarch. c. de Bapt.* Tertull. *l. de Spect. Cyr. Cyr. Basil. &c.* 2. Deinde de professione fidei, iidem, *Orig. hom. 5. in Num. Hilar. Hier. &c.* 3. De signo Crucis Dionys. *Basilus, Augustinus.*

4. De Exorcismo, quem Calu. *Inst. l. 4. c. 10. §. 24.* detestatur, confessæ contestatæque habet Ecclesia: scilicet. Potestatem coercendi dæmones exorcismis, teste Iustino in dialogo: Tertull. *l. de Corona militis. Laëtant. l. 2. c. 16.* Cyr. Item officium ordinarium exorcisandi, teste Concilio Antiocheno. *Can. 10.* Carthag. IV. *Laod. & Patribus.* Item certos exorcismos & preces præscriptas: *Conc. Carth. IV. Can. 7. &c.* Item Baptismales ritus solènes, teste Dionys. *Naz. Cyr. Ambrosio.* Exultationibus iungi solitas; *August. Ambr.*

5. De Gustu salis: *Orig. hom. 6. in Eccl. Conc. III. Carthag. Aug. 1. Confess. c. 11. Signabar signo Crucis eius, & condubar eu sale.* 6. De Saliua ad aures & nares: vult Calvinus; At contra *Ambr. l. 1. de Sacrament. c. 1. & Dominus Mar. 7.* 7. De impositione manuum, *Dionys. Clem. l. 7. Constit. c. 39. &c.* 8. De Vnctione olei in pectore & icipulis: *Clemens l. 3. recognitio. Chrys. hom. 6. in Col. 2. &c.* Hi Ritus sunt præcedentes Baptismum.

Comitantes baptismum sunt, 1. Nominiis impositio; sicut in Circumcisione. *Luc. 1. 2. &c.* 2. Patrinoꝝ sponsoꝝ de instructione: *Dionys. Tertull. &c.* 3. Consecratio aquæ; lidem Patres. 4. Merito trina. ob tres personas; non vt Ariani, ob tres naturas.

Sequentes Bapt sunt: 1. Osculum pacis, vt fratri. *Cyp. &c.* 2. Vnctio Chrysmatis in vertice. *Hier. Damasus. &c.* 3. Cæ-

reus

reus ardens infanti datus, vt signum fidei. Nazianz. Aug. in Ps. 56. 4. Vestis candida: Dionys. Ambr. August. 5. Delibatio lactis, mellis, aut vini.

V. DE CONFIRMATIONE.

QVÆSTIO XXXVI.

An sit aliquod Sacramentum Confirmationis?

LVTHERVSI. de Capt. Babil. c. de Confirm. Negat esse verum Sacramentum; pro Cere-
monia tamen recipi posse, qualis est aquæ &c. benedictio. ZWINGLIUS l. de vera & fal. rel. vult ritum fuisse examinandi pueros. Sic & Melancthon. in Locis. Kemnitius p. 2. Exam. pag. 320. eum Ritum præscribit à sex partibus. 1. Paruulos, sub annos discretionis in Catechesi informandos, tum Episcopo esse offerendos, qui coram Ecclesia eos moneat, quid in Baptismo acceperint, & promiserint. 2. Recitent publicè suam Catechesin. 3. De præcipuis articulis interrogati respondeant. 4. Moneantur, vt in hac professione ostendat se dissentire ab aliis sectis. 5. Moneantur, vt in pacto Baptismi ac fidei persistent, & proficundo confirmentur. 6. Fiant publicæ preces pro talibus.

CALVINVS In st. l. 4. c. 19. §. 4. Brentius in Confess. V. Virtenberg. eadem.

Lipsienses tamen & V. Virtenbergenfes in conuentu Lipsiensi, anno 1548. receperunt VII. Sacramenta, & nominatim Confirmationem. At omnes ab ea sententia protinus desierunt, reiectâ Confirmatione. Nimirum cum Nouatianis, Donatistis, V. Waldensibus, V. Vicleffo, &c. sæpius damnatis. Vide Geneal. p. 3. quæst. 10.

CALVINVS In st. l. 4. c. 19. §. 5. Kemnitius

p. 2. Exam. pag. 276. postulant ostendi è Scripturis tria: Promissionem gratiæ, Signum sensibile & Mandatum: Tunc sciemus Medis illis, vt pote diuinitus institutis, reuerèter esse vsendū.

AVTOR. Confirmatio verum est Sacramentum; 1. Teste S. Scriptura demonstrante requisita tria ista in meo Antichristo p. 3. q. 16. Nam Promissio gratiæ est Ioann. 14. 15. 16. Luc. vlt. Signum, est Impositio manuum, ceu Medium, Act. 8. & 19. Mandatum, testatur tam secura & ordinaria Apostolorum praxis.

CALVINVS eam Impositionem manuum sic interpretatur. 1. Fuisse oblationem baptizatorum Deo factam. 2. Calvin. & Brentius: fuisse collationem gratiarum gratis datarum; vt dona linguarum, miraculorum, &c. 3. Calvinus & Kemnitius: Fuisse priuilegiū singulare, vt sic darent Spiritum Sanctum soli Apostoli. 4. Kemnitius, Loc. Act. 8. & 19. nil facere pro nobis; vt qui, reiecta manuum impositione, assumserimus Vnctionem.

DICO AD I. Solum dicit; non docet; non aliud mysterium subesse cogito; sed huiusmodi ceremoniam adhibitam interpretor, vt ipso gestu significarent, se Deo offerre eum, cui manus imponebatur. 2. Scriptura autem dicit, & docet, ad eam, imò per eam Impositionem continuè datum Spiritum sanctum: Sicut, Tit. 3. per lustrum regenerationis saluos nos fecit: hoc autem non erat simplex oblatio, sed Mysterium conferens gratiā. 3. Offerre Deo baptizatum est cuiusuis baptizantis: at Imponere manus non est cuiusuis: Vnde Philippus, Act. 8. baptizat, & manus imponere nequit; itaque Petrus & Ioannes aduentabant Act. 19. Paulo iubente baptizantur XII. viri; at ipse baptizatis manus imponebat. 4. Baptizatio est ipsa oblatio Christiani Deo consecrati.

Mm 2 AD